

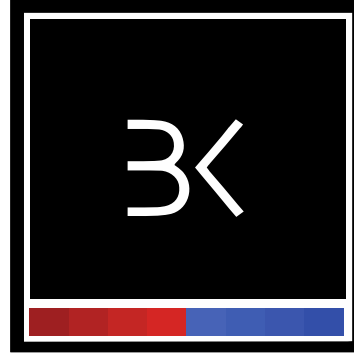
Burcu Kösem
EKONOMİ - FİNANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

CORONA-EKONOMİ BÜLTENİ

09 Ekim / 2020

Bu rapor; Covid-19 virüsünün dünya ekonomilerinde yarattığı ekonomik krizi, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

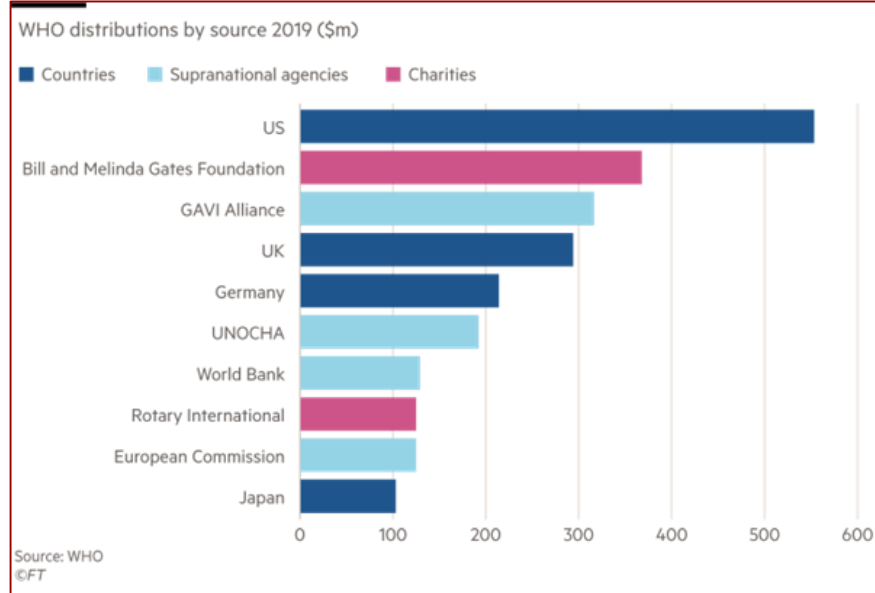

Küresel Virüs'ün Olası Nedenleri Üzerine..

- ❑ 26 haftadır sizlere küresel virüs krizinin yani pandeminin ekonomik ve jeopolitik sonuçları üzerinden etkilerini anlatıyoruz.
- ❑ Bu defa kıymetli bir bilim insanı ve entelektüel ile yapmış olduğumuz Youtube sohbeti esnasında değinilen konular, bültenimizin de bu haftalık temasını oluştursun istedik.
- ❑ Virüsün kaynağı, nedeni üzerine çok fazla şey söylendi, kimisini bilimsel dayanaklara oturtmakta güçlük çektik, kimisini ise siyasi ideolojilere yönelik bulduk.
- ❑ Ancak bu söylenenlerin bazıları gerçekten de Dünya'nın konumlanmış olduğu sosyo-ekonomik ve sosyo-politik düzleme göre açıklanabilir ya da en azından tartışılabilir nitelikte
- ❑ Öyleyse Doç Dr. Yavuz Dizdar hocamızın değindiği belirli noktaları biz de tartışmaya açalım ve ilk defa virüsü tümdengelim ile değil, tümevarım ile ele almaya çalışalım..

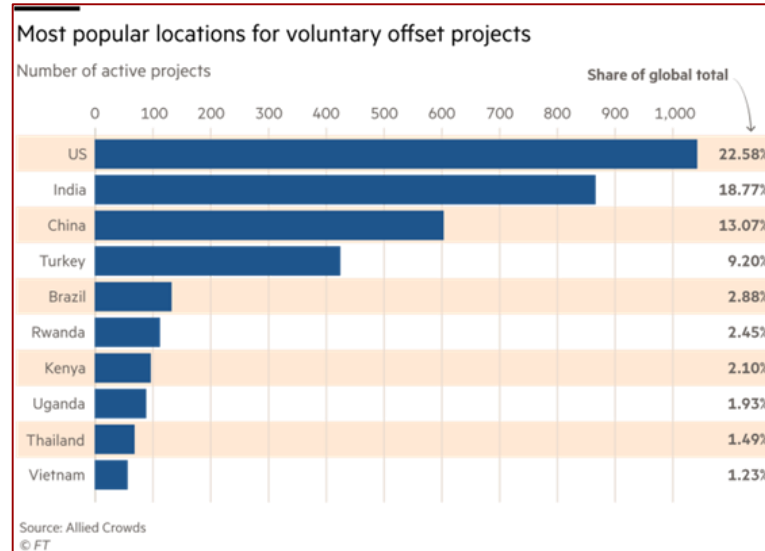
Küresel Örgütler ve Dünyada Küreselleşme

- ❑ İlk soru küresel örgütlerin işlevini yitirmesi ve küreselleşme üzerine idi; hocamız bu konu ile ilgili ülkemize virüsün ne zaman girmiş olduğu ile ilgili açıklamalar yaparak başladı ve gelinen sonuç Dünya'nın aslında çevresel olarak çok kötü bir noktaya gelmiş olması ile ilgiliydi:
- ❑ Küresel virüsü Dünya'da yönetmekle sorumlu birincil örgüt hiç şüphesiz Dünya Sağlık Örgütü'dür. Hatırlanacak olursa geçtiğimiz aylarda Trump, DSÖ 'üne fazla bağış yaptıklarını ve bunu çekeceği yönünde söylemlerde bulunmuştu.

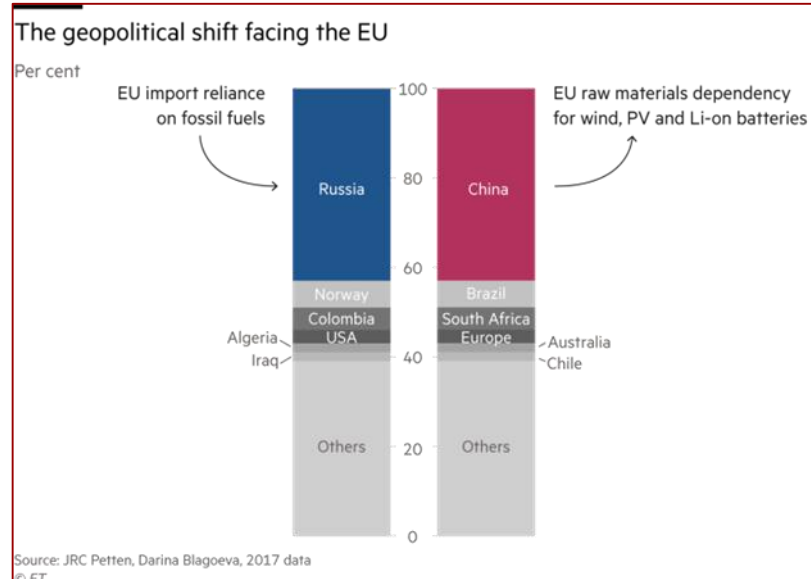
Küresel Virüsten Önce En Kötü Giden Şey Neydi?

- ❑ Savaşlar, yoksulluk hatta küresel kutuplaşmalar diyebiliriz ancak bunların her biri lokal olarak etkiler yaratırken,
- ❑ Tüm Dünya'da her canlıyı tehdit eden tek bir kötü şey varsa o da iklim değişikliği ya da özetle çevre kirliliğidir.
- ❑ Pandemi sürecindeki kısıtlı devrede aslında iyi giden tek bir şey vardı. O da doğanın ta kendisi, karbon salınımı düşmüş, doğa adeta yeniden çiçek açmıştı.
- ❑ Perde arkasına baktığımızda ise dünyanın gelişmiş ülkelerini etkileyen iki önemli handikap vardı: **Biri kirliliği satın alma ya da telafi etmek için gönüllü proje,**

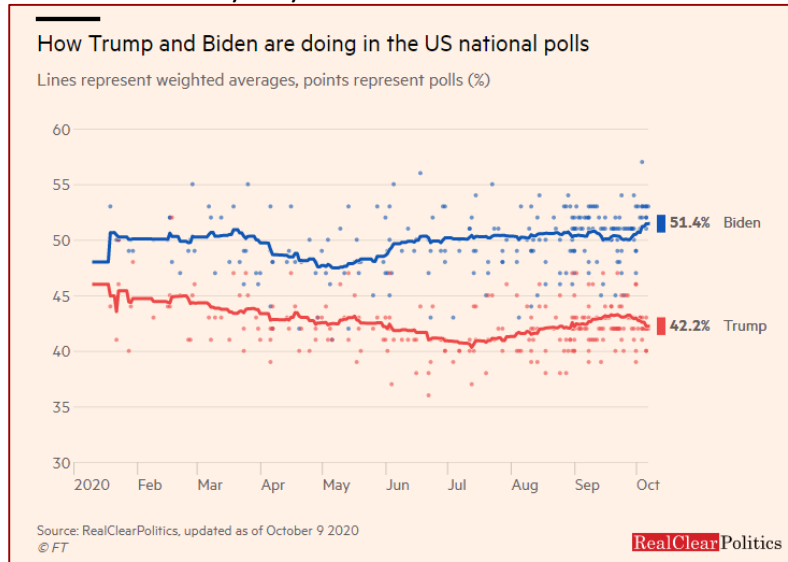
Küresel Virüsten Önce En Kötü Giden Şey Neydi?

- ❑ Diğerleri ise ister fosil olsun isterse de yenilebilir enerjiyi, elektrikli arabaları kısacası o övünülen teknolojiyi üretmek için hammadde...
- ❑ Rusya, Çin hatta belli kaynaklar ve rotalar bakımından ülkemize bağlı bir Avrupa Birliği bloğunun «enerji bağımlılığı» ki bu durum hem küresel virüs hem de jeopolitik siyasi krizlerin nedeni gibi gözükmemekte:
- ❑ FT 31 Ağustos tarihli haberinde Türkiye-AB ihracatının %2'si olan bor ihracatı, bölgenin tüm ihtiyacını karşılıyor; fakat Türkiye'nin AB ile artan bir tansiyonla kutuplaşmaya gidildiği ifade ediliyor.

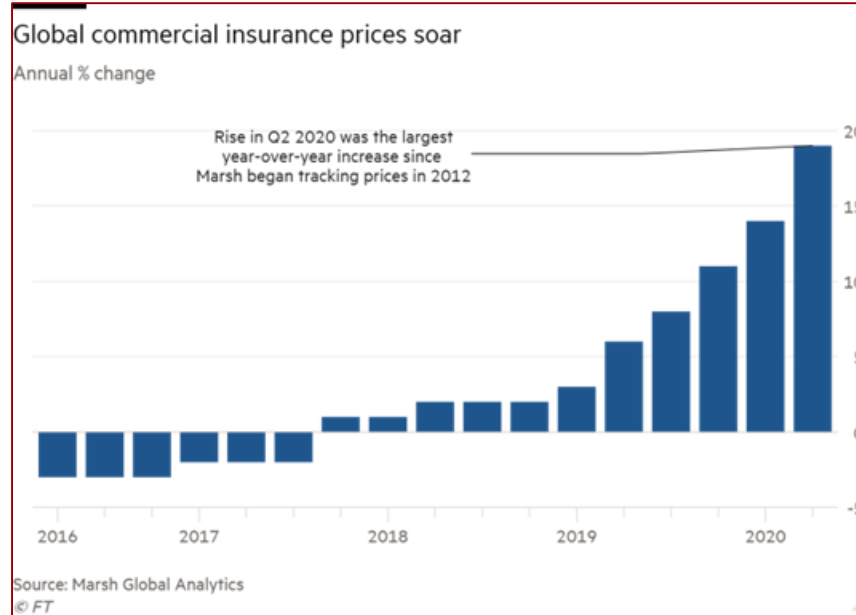
Dünya Sağlık Örgütü

- ❑ 6 Temmuz 2021'de DSÖ'den ayrılma kararı alma haberinde şu açıklama vardı: «ABD'nin DSÖ'nün yürüttüğü faaliyetlerde daha "güvenilir ve şeffaf" ortaklar aradığı belirtilirken, DSÖ'nün Çin Komünist Partisi'nden bağımsız olduğunu göstermek başta olmak üzere, gerekli reformları yapmakta isteksiz olduğu ifade edildi.»
- ❑ DSÖ'nün sürekli küresel virüsün daha da fazla yayılacağı üzerine verdiği uyarıların aslında hali hazırda görülen sağlık ve ölüm tablosundan çok daha korkunç bir şekilde ekonomik ve sosyal yıkımlar bırakacak olması idi..
- ❑ Nitekim bu durum, ABD'de ırkçı karşıtı eylemlerin oluşmasına ve işsizlik başvurularındaki yoğun artış ile sosyo psikolojik patlamalara yol açtı. Kasım'daki ABD seçim anketlerine de böyle yansdı:

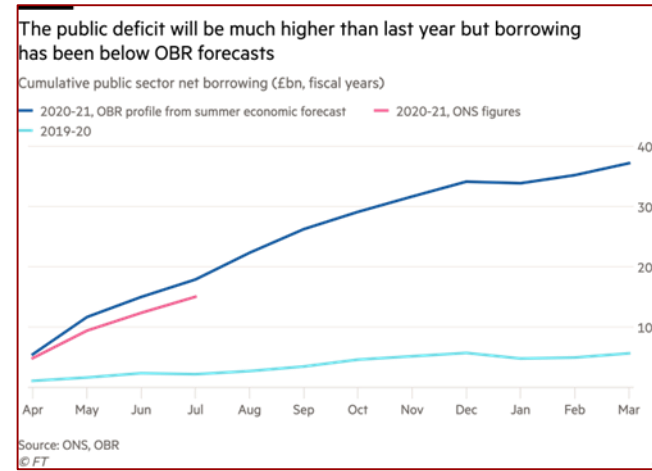
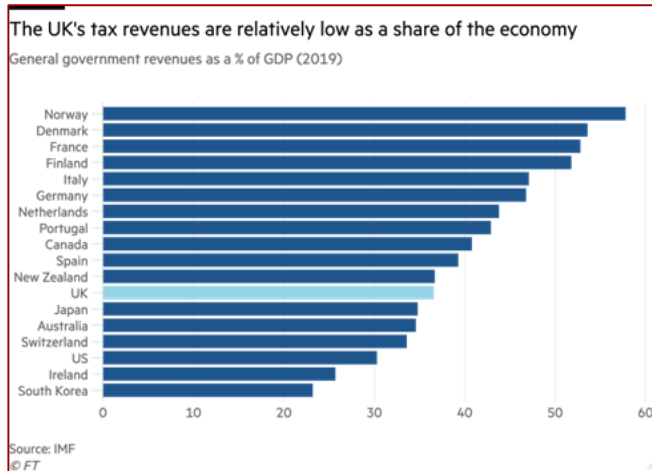
Virüsle Çok Kaybettiği Düşünülen Sigorta Sektörü

- ❑ Küresel bir virüsü doğal afet gibi paketleri kapsamına alan ve ticaretin durması ile iflas bayrağını çekeceğini düşündüğümüz sigorta şirketleri aslında yükselen fiyatları ile kendilerine yeni bir yön çiziyorlar.
- ❑ Aynen lojistik sektöründe navlun bedellerinin fiyat artışları ile yükte hafif pahada ağır olmaları gibi bir sonuç çıkmış durumda.
- ❑ Oysa virüsün öncesinde her iki sektörün de ciddi krizlerine şahit olduk.

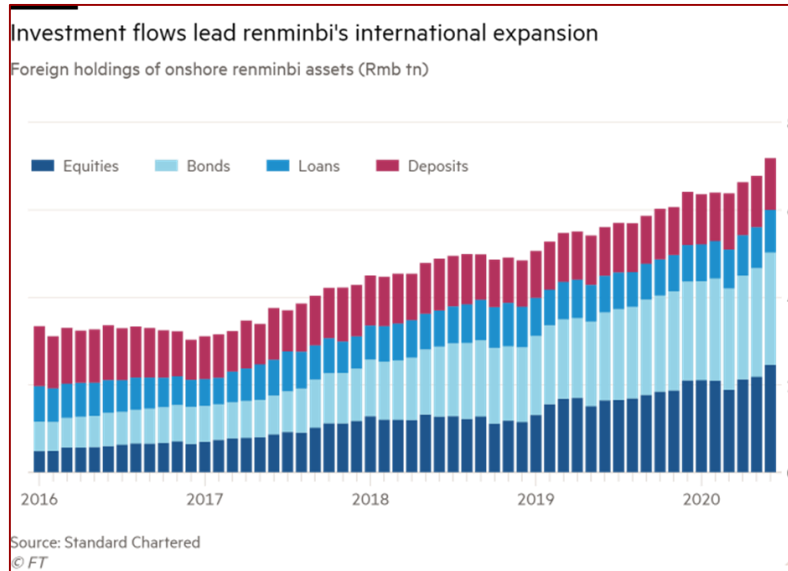
Kamu Harcamaları Resesyona Çare miydi?

- ❑ Özellikle kapitalizmin beşiği olan ABD, İngiltere gibi ülkelerde virüs öncesi resesyonun ağırlığı giderek artıyordu..
- ❑ Ancak küresel bir virüs kamunun mecburen harcamalarını arttırıp, vergileri düşürerek bir açık oluştururken, bu paraların sisteme girmesi şu aşamada kişisel tasarruflara yaramış gibi gözükse de genişlemeci para politikalarının bir sonucu olarak, pandemi süreci bittiğinde yatırımlara yöneleceği bir iktisat teorisi gerçeğidir.

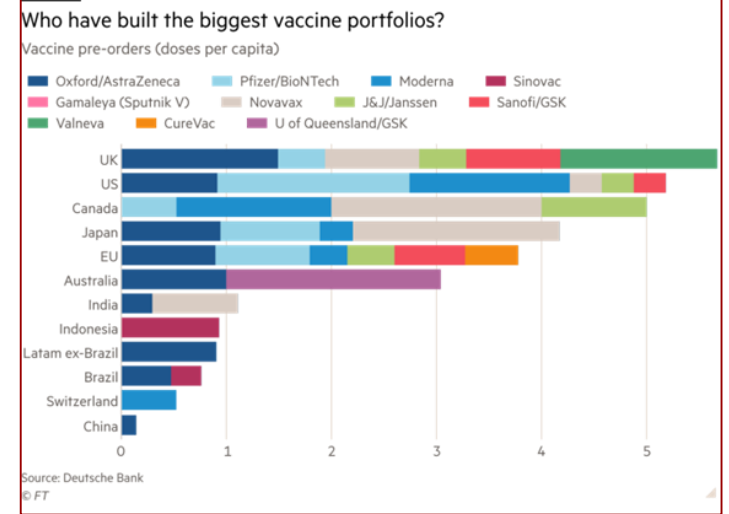
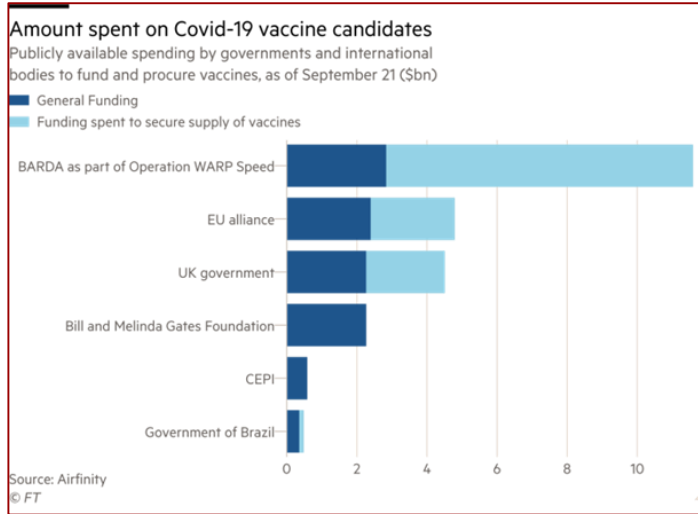
Çin Küresel Virüsün Neresinde?

- ❑ Çin'de başlayan virüs, 91170 vakada hız kesti ve bu başlangıcın bilançosu bugün itibari ile Dünya'da 36,5 milyon vaka ile 1 milyondan fazla kişinin hayatını kaybetmesi..
- ❑ Bölgede hayat gayet güzel ilerlerken; bugün, «Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuruluş yıl dönümü 1 Ekim'i takip eden 8 günlük ulusal tatilin ilk 7 gününde ülke içinde seyahate çıkan yerli turist sayısı 637 milyona ulaştı.» şeklinde bir haber dahi okuduk.
- ❑ Çin parası Yuan, son dört buçuk yılda dolar karşısında en yüksek oranda değer kazanıyor. Tüm dünyada sermaye hareketleri yavaşlamış durumda iken Yuan bazlı sermaye hareketlerindeki yükselişi aşağıdaki grafikten görebilirsiniz:

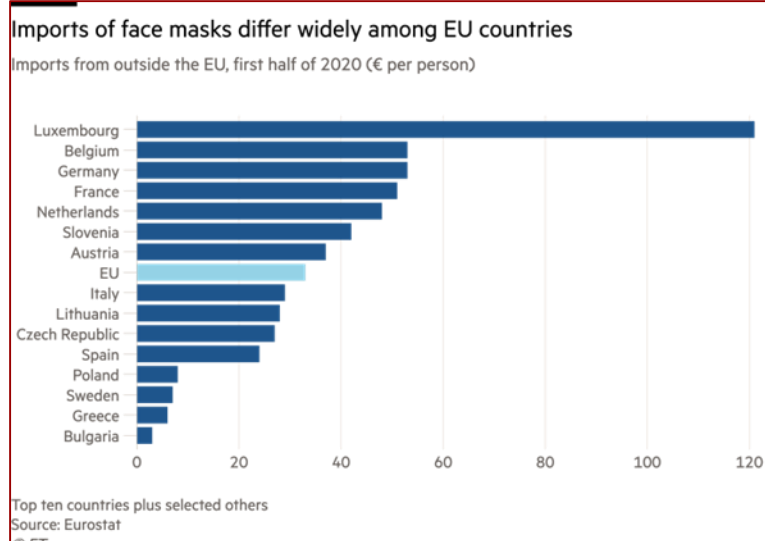
Aşı Endüstrisi

- ❑ ABD, İngiltere, AB ve Japonya kısacası zengin ülkeler, önde gelen aşı aday markalarının yarısından fazlasını satın almış durumdadır.
- ❑ Oysa bu ülkelerin tamamının nüfusu dünya nüfusunun sadece %13'ünü oluşturuyor...

Virüs Endüstrisi mi?

- ❑ AB ithalatı özellikle maske gibi ürünlerde dramatik bir şekilde artmış durumda.
- ❑ 14 milyar Euro'ya çıkan maske ithalatı 2020'nin ilk yarısında geçen senenin aynı dönemine göre %1800 artış kaydetmiş.
- ❑ DTÖ'de ağırlığı artan ülkelerden Hindistan ve G. Afrika'lı temsilciler FT'a göre geçen hafta Covid-19'un tedavisinde ya da önlenmesinde kullanılacak tüm ürünlerin Fikri Mülkiyet sözleşmesi kapsamında değerlendirilmesi yönünde bir talepte bulundular.

Virüsün Olası Nedenlerini Özetlersek..

- ❑ Ekonomik açıdan gelişmiş ülkeler 2008 global finans krizinin yaratmış olduğu etkileri tümü ile yok edememiş, kapitalizm resesyon döngüsüne girmişti.
- ❑ Küresel bir takım örgütler, Çin ya da görünmez İngiltere; Hindistan, G. Afrika etkisine girmiş ve ABD 'nin lider etkisinden uzaklaşmıştı.
- ❑ Küresel ticaret Çin tehditi altında idi.
- ❑ Küresel ısınma ve çevre kirliliği Dünya için birincil ve öngörülemez boyutta etkiler yaratıyordu.
- ❑ Globalizm aslında hepimizin bildiği gibi uluslar üstü markalar yarattı..
- ❑ Kontrolsüz büyüme beraberinde kontrolsüz çöküşler getirebilir..
- ❑ Bu konu ve daha fazlasını izlemek için abone olunuz:
https://www.youtube.com/results?search_query=burcu+k%C3%B6sem

ISO İhracat İklim Endeksi

- Ağustosta 52,4 olarak ölçülen İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, eylülde 51,9'a gerilemekle birlikte ihracat pazarlarındaki talep koşullarının güçlendiği yönünde sinyal vermeyi sürdürdü

Tüketici Enflasyonu-Aylık Fiyat Gelişmeleri

- ❑ TÜFE, yıllık %11,75, aylık %0,97 arttı.
- ❑ TCMB Aylık Fiyat Gelişmeleri Raporu'na göre, eylülde yıllık enflasyon temel mal ve gıdada artarken, doğal gaz fiyatları kaynaklı yüksek baz etkisiyle enerji ile hizmet gruplarında geriledi.

